

обговорення та публічного демонстрування в класі. Під час підсумкового контролю оцінюються всі компоненти пройденого навчального матеріалу: оригінальність ідеї, композиційні рішення, володіння матеріалом, скульптурною технікою, емоційність втіленого образу, майстерність виконання поставленої задачі на рівні свого віку з урахуванням індивідуальних можливостей кожного учня.

### **Список використаних джерел**

1. Захаров А. І. Конструювання керамічних виробів. Навчальний посібник, 2004.
2. Народні ремесла. Довідник. Сімферополь : Бізнес-Інформ, 1995.
3. Склярєнко Г. Нова українська скульптура. ArtHuss, 2021.

**Тарасенко Валентина,**  
викладачка Полтавської дитячої  
художньої школи ім. Святослава  
Пашинського (м. Полтава)

## **СТИЛІЗАЦІЯ НА УРОКАХ КОМПОЗИЦІЇ В ХУДОЖНІЙ ШКОЛІ**

***Анотація.** В статті висвітлюються питання стилізації на уроках композиції в художній школі, представлено основні засоби та прийоми застосування в різних жанрах образотворчого мистецтва.*

***Ключові слова:** стилізація, стиль, асоціативно-образне та просторове мислення.*

Метою вивчення образотворчого мистецтва є художньо-естетичний розвиток учнів, їх емоційної чутливості, практичних творчих умінь, формування стійкого інтересу до образотворчої діяльності, загальнокультурної компетентності. Особливим є розвиток асоціативно-образного та просторового мислення, уяви, фантазії, пам'яті, художнього смаку і творчих здібностей, опанування вміннями та навичками в образотворчій діяльності, формування художньо-практичної компетентності, готовності використовувати отриманий досвід у самостійній творчій роботі.

Основними образотворчими засобами та прийомами, які використовуються на заняттях в художній школі є:

- основні закони композиції (рівновага, єдність, супідрядність, цілісність, підпорядкованість і співмірність);
- засоби гармонізації композиції (контраст, нюанс, тотожність, домінанта);
- засоби вираження художнього образу (точка, лінія, пляма, стилізація, трансформація, форма і колір).

Стилізація – це декоративне узагальнення і підкреслення особливостей форми предметів за допомогою ряду умовних прийомів.

Стиль – це почерк, сукупність прийомів, за якими ми впізнаємо художника, країну або епоху.

Основна мета стилізації – це перетворення реалістичного у виразний і емоційний об'єкт. У декоративній композиції важливу роль відіграє те, наскільки творчо художник може переробити навколишню дійсність і внести в неї свої думки та почуття, індивідуальні відтінки. Можна спростити або ускладнити форму, колір, деталі предмету, а також відмовитися від передачі об'єму.

Стилізація людини відбувається із застосуванням декількох способів. Це збільшення реального зросту людини, зберігаючи його пропорції, змінення довжини кінцівок і основних частин. При цьому також зберігаються основні пропорції тіла, так можна акцентувати увагу на індивідуальні особливості конкретної людини. Таким способом користуються модельєри, створюючи свої ескізи одягу.

Стилізований орнамент можна зустріти в стародавніх культурах. При створенні орнаменту часто використовується рослинна стилізація, наприклад, у вигляді геометричних фігур: прямокутника, трикутника, кола, п'ятикутника. За допомогою різних графічних засобів художники передають індивідуальні риси квітки або навіть всієї рослини. Вони можуть бути впізнавані, але отримують новий декоративний образ. Такі замальовки

широко використовуються в декоруванні посуду, речей домашнього вжитку, ювелірних виробів.

Звірі в орнаментах зображуються досить умовно. Якщо зображення має об'ємно-просторову форму, то вона трансформується в пласку. Кожен народ використовує по-своєму рослинні орнаменти. За орнаментами археологи визначають місця появи знайдених предметів побуту і домашнього начиння.

В стилізації тварин на допомогу приходить фантазія, уява і імпровізація. Декоративна стилізація тварин має певні межі, всі об'єкти мають бути впізнаваними. Зазвичай стилізація застосовується в мультиплікації, декоративному оформленні приміщень, в ілюструванні казок.

Художник концентрує свою увагу на структурі об'єктів, їх співвідношенні і поверхні. Колір, лінія і фактура поверхні є єдиним задумом. У стилізованому натюрморті виділяється один головний об'єкт, навколо якого об'єднуються всі інші компоненти. Предмети спрощують, трансформуючи їх в символи і силуети. Можна використовувати протилежний прийом, наситивши композицію декоративними деталями.

Зображення пейзажу як жанру живопису налічує найбільшу кількість стилів і напрямків. У таких малюнках немає повітряної і лінійної перспектив. Всі елементи мають однакову чіткість. У стилізації пейзажу допускається зміна кількості об'єктів. Колірна гамма може бути реальна або змінена на розсуд художника.

Колір – це важливий засіб цього прийому. Трансформоване зображення у будь-якому жанрі має за допомогою кольору створювати необхідне враження і висловлювати задум автора. Для декоративної стилізації характерні чіткі колірні відношення, колір використовується локально і контрастно. Він здатний сильно підкреслювати бажаний ефект. При цьому допускається навіть стилізація об'єктів у невластивих для них кольорах.

### **Список використаних джерел**

1. Енциклопедія українознавства : Словникова частина : [в 11 т.] // URL:<https://vseosvita.ua/library/embed/02002nag-e7c8.d>